

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره مقدماتی احکام امر به معروف و نهی از منکر

" احکام فراموش شده " استاد علی تقوی

جلسه نهم: نگاه به چند حدیث

و نکات ۱ و ۲

(نکته يك: انواع مفسده

نکته دو: احتمال عدم تاثیر)

رسول اکرم فرمودند: (وسائل الشیعه، جلد ۱۶)

امت من در خیر و خوشی هستند

مادامی که امر به معروف و نهی از منکر می کنند،

پس هنگامی که امر به معروف و نهی از منکر را ترک کنند،

همه برکت ها از شون گرفته می شود (برکت از وقت و مال و فرزند و نسل و دنیا و آخرتشان

برداشته می شود)

و دیگر هیچ ناصر و یاوری در زمین و آسمان برایشان پیدا نخواهد شد

و دعاهایشان هم دیگر مستجاب نخواهد شد.

دیدید این افرادی را که الکی فقط دعا می کنند ولی عملی را که باید برای استجابات دعایشان
بکنند رو انجام نمی دهند!

میگه: خدا جوان های ما رو اصلاح کن

بعد خودش که می بینه یک جوانی داره گناه می کنه، تذکر نمی ده ها!

فقط میگه خدایا اصلاح کن! انتظار دارن خدا با دعا همه چیز رو درست کنه

طرف پشت فرمون کمربند ایمنی رو نمی بنده،

سرعت غیر مجاز هم میره،

در حین رانندگی با موبایل هم صحبت می کنه،

بعد هر شب هم دعا می کنه که خدایا ما صحیح و سالم بریم و برگردیم،

خدایا سفر مسافر ها رو بی خطر کن! تصادف ها رو کم کن!

آخه تو قانون رو رعایت می کنی؟؟؟

وقتی بغل دستیت کمربند ایمنی رو نبسته، بهش تذکر میدی که کمربندت رو ببند؟

امر به معروف و نهی از منکر نمی کنه،

فقط میگه خدایا این کارو بکن، اون کارو بکن، این مسخره هست دیگه

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

اگر کسی دعا بکنه ولی برای دعایش اون کاری که لازمه را انجام نده،

خودش رو مسخره کرده، خدا را هم مسخره کرده

یکی از شرایط وجوبی که در جلسات قبل بحث کردیم، "مفسده اهم" بود

ما ۴ جور مفسده داریم

۴ جور خطر و ضرر داریم

این ها رو باید اولویت بندی کرد (پایینی ها باید فدای بالایی ها بشوند)

۱- یک وقت هست که ضرر به دین می خورد و دین در معرض خطر قرار می گیرد

۲- یک وقت هست که ضرر به جان من می خورد

۳- یک وقت هست که ضرر به آبروی ما می خورد

۴- یک وقت هست که ضرر به اموال ما می خورد

اگر بخواهیم از کم اهمیت ترین به سمت بالا بررسی کنیم:

* اموال ما آسیب می بینه

* آبروی ما آسیب می بینه

(نه به معنای مورد تهمت قرار گرفتن، منظور این هست که مثلا توهینی به ما می شود)

***جان ما در معرض آسیب و خطر قرار می گیره**

***دین ما و یا دین جامعه مورد آسیب قرار می گیره**

اسلام میگه که پایینی ها را فدای بالایی ها کنید:

***بهترین مال آن هست که برای آبرو خرج شود**

***اگر جانت در خطر بود، اموالت رو خرج کن که جانت رو نجات بدی**

***اگر دینت در خطر بود از جان و مال و آبرو بگذر**

*****حواسمون باشه که باید مفسده را به این شکل اهم و مهم کنیم*****

یکی دیگر از شرایط و جوب امر به معروف و نهی از منکر "احتمال تاثیر" بود

دقت بفرمایید که ۳ کلید واژه با هم اشتباه گرفته نشوند:

***احتمال تاثیر**

***احتمال عدم تاثیر**

***عدم احتمال تاثیر**

۱-احتمال تاثیر:

هر جا که احتمال بدیم شاید حرف ما اثر داشته باشه، واجبه که تذکر بدیم، که همه جا هست.

۲- احتمال عدم تاثیر:

یعنی شاید تذکر بدیم و طرف حرف ما رو گوش نکنه.

ما می گیم هر جا که "احتمال عدم تاثیر" هست، قطعاً "احتمال تاثیر" هم هست

شاید گوش نکنه!

شاید گوش کنه!

۳- عدم احتمال تاثیر:

عدم "احتمال" تقریباً فرض محال هست.

که ما بگیم اصلاً یقین داریم که احتمال هم ندارد.

مگر اینکه بخواهیم احتمال غیر عقلایی را تعریف کنیم.

پس هر جا "احتمال عدم تاثیر" هست، یعنی "احتمال تاثیر" هم هست

و احتمال تاثیر شرط وجوب است

هر کسی بهتون گفت که شاید حرفت رو گوش نده،

همین که میگه شاید گوش نده،

یعنی اینکه شاید گوش بده

بحث شرایط وجوب امر به معروف و نهی از منکر را همین جا می بندیم

با این یادآوری که :

هر جا که هر ۴ شرط وجوب امر به معروف و نهی از منکر برقرار بود، تذکر واجب می شود.

و در اکثر مواقعی که ما یک گناهی را می بینیم، هر چهار شرط برقرار هست

اما اگر یکی از ۴ شرط برقرار نبود، امر به معروف و نهی از منکر از وجوب می افتد

یعنی دیگه امر و نهی واجب نیست

ولی حالا اینکه جایز هست؟

مستحب هست؟

یا حرام میشه؟

اون یک بحث دیگری هست که انشاءالله در جلسات بعد به اون خواهیم پرداخت

به غیر از این ۴ شرط وجوب هم هیچ شرط وجوب دیگری نیست که مراجع فرموده باشند

برگرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)

کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

www.Aamerin.ir

سایت آمرین:

@a_taghavi
@aamerin_ir

کانال های تلگرامی:

aamerin_ir

صفحه اینستاگرام:

aamerin

کانال آپارات:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره مقدماتی احکام امر به معروف و نهی از منکر

" احکام فراموش شده " استاد علی تقوی

جلسه دهم: نکات ۳ الی ۶

نکته ۳: تفاوت احتمال با علم

نکته ۴: تعریف وجوب؛ جواز و حرمت

نکته ۵: پاسخ به سلام گناهکار

نکته ۶: حریم خصوصی

بحث تفاوت بین احتمال و علم:

علم داشتن یعنی: دانستن، مطمئن بودن، یقین داشتن

ولی احتمال یعنی: احتمال، گمان و ظن

مراجع برای بحث علم داشتن از کلمه "بداند" استفاده می کنند

وقتی مراجع می فرمایند اگر فرد "بداند"، یعنی علم داشته باشد، یعنی مطمئن باشد

تفاوت سه عبارت: واجب است، جایز است و حرام است

آن چه که واجب است که معلومه

آن چیزی که جایز نیست هم که معلومه، حرامه

آن چیزی که جایز است، یعنی که می تونی انجام بدی

بعضی از موارد جواز هست که واجب هم هستند

جایز است، یعنی مطمئن باش که حرام نیست،

می تونی انجام بدی

حالا بعضی از جاها این جایز ممکن است واجب هم باشد

ولی معمولا وقتی می گویند جایز است منظور این هست که نه واجب است و نه حرام است

همین قدر بدونیم که

"جایز نیست" یعنی "حرام است"

بحث جواب سلام دادن به گناهکار:

آیا ما می تونیم جواب سلام گناهکار رو ندیم؟

(برای اینکه اون فرد رو متوجه خطا و اشتباهش کنیم)

و با جواب سلام ندادن به اون فرد بفهمانیم که از اون کار بدش ناراحتیم)

همه مراجع می فرمایند که بله می شود

درسته که جواب سلام واجبیه

ولی امر به معروف و نهی از منکر هم واجبیه

باب تزاحم و بحث اَهم و مهم کردن پیش میاد

و همه می فرمایند که امر به معروف و نهی از منکر مهم تر است از جواب سلام

لذا می فرمایند که اشکالی ندارد و جایز است که اگر می بینید که با جواب سلام ندادن اون فرد متوجه می شود که چرا جواب سلامش رو ندادید (بخاطر اون فعل حرامی که انجام داده بوده) اشکالی ندارد و می توانید جواب سلام ندهید.

بحث محدوده امر به معروف و نهی از منکر:

بعضی ها می گن که آقا چهار دیواری اختیاری!

آقا حریم خصوصیمه!

مثلا به خودرو و پشت بام ساختمان و یا مشاعات ساختمان حریم خصوصی میگه

این حرف کاملا غلط هست

قانون اساسی میگه:

آن جایی که بدون تجسس در منظر عموم می تونه قرار بگیره و دیده میشه

اون مکان حریم خصوصی نیست

* ماشین شما دیده میشه وقتی مردم رد میشن،

نیازی به تجسس هم نیست، می تونن داخل ماشین رو ببینن

* پشت بام و بالکن از پشت بام های دیگه دیده میشه

* مشاعات ساختمان هم همینطور

البته این ها برای ورود دیگران حریم خصوصی هستن

دیگران حق ندارند ورود پیدا کنند

اما برای نگاه کردن و نگاه افتادن اونجا حریم عمومی شماست

و باید رعایت مسائلی مثل حجاب و پوشش و ... را داشته باشید

لذا محدوده امر به معروف و نهی از منکر کجاست؟

هر جایی که گناه علنی باشه و کسی از گناه آگاه بشه

در صورتی که ۴ شرط وجوب برقرار باشد باید امر و نهی کند

حتی مثلا فرض کنید بنده رفتم منزل یکی از دوستانم مهمانی،

اصلا دو نفر بیشتر هم نباشیم، من و دوستم،

او داره یک گناهی رو انجام میده مثلا داره غیبت میکنه!

من وظیفه دارم که امر و نهی اش کنم

نمی تونه بگه که چون خونه ماست، دلمون می خواد این کارو کنیم

نخیر، ما اینجا هستیم و وظیفه داریم که امر به معروف و نهی از منکر کنیم

تا شما از گناه مصون و محفوظ بمانید 😊

پس این استدلال های چهاردیواری اختیاری، حرف های بی پایه و اساسی هست

گناهی نهی نمی شود که کسی از آن مطلع نشود

برگرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)

کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

www.Aamerin.ir

سایت آمرین:

@aamerin_ir

آدرس کانال در پیام رسان های داخلی:

aamerin_ir

صفحه اینستاگرام:

aamerin

کانال آپارات:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره مقدماتی احکام امر به معروف و نهی از منکر

" احکام فراموش شده " استاد علی تقوی

جلسه یازدهم: نکته هفت (آسان تر و آسان تر)

مراحل و مراتب امر و نهی

مراجع عظام تقلید خیلی به این مسئله تاکید دارند که تا می شود

دلخوری، کدورت، تنش، هزینه و ناراحتی

حتی در امر به معروف و نهی از منکر باید به **حداقل** ممکن خودش بسنده بشه

تا میشه مهربون تر، تا میشه کم تنش تر، تا میشه با دلخوریه کمتر

ما مومنین همه با هم خواهر و برادر هستیم

اون کسی که داره گناه میکنه، دادش گل منه، آجی گل منه

حالا یه اشتباه و خطایی داره انجام میده

همه مراجع بلا استثنا نظر شون بر این هست که:

تا زمانی که امر به معروف و نهی از منکر با مرحله پایین تر و مرتبه پایین تر (به اخف درجه)

احتمالا مقصود رو حاصل می کنه

(گناه احتمالا رفع میشه یا به انزوا میره و گناهکار مقداری تاثیر می پذیره)

باید به همون اخف درجه اکتفا بشه

می خواهیم وارد بحث مراتب و مراحل امر به معروف و نهی از منکر بشویم

امر به معروف و نهی از منکر، ۳ مرحله دارد

مرحله اول: ابراز ناراحتی و اظهار تنفر از گناه در رفتار

(مرحله قلبی یا اشاره ای یا رفتاری)

ما باید با رفتار خودمون اون فرد را متوجه کنیم که

این کار شما اشکال داره و ما از این کار شما ناراحت هستیم

باید این ناراحتی قلبی مون رو ابراز کنیم

نه اینکه فقط در قلبمان غصه بخوریم، این کافی نیست

هر مرحله هم برای خودش درجاتی دارد

مثلا کمترین درجه اش فرض بفرمایید این هست که

* ما خیلی به اون فرد محل نگذاریم، نگاهش نکنیم

* گاهی وقت ها حتی کمترین درجه می تونه با تبسم تذکر دادن باشه

* یا مثلا می بینیم کسی داره گناه میکنه، چشممون رو روی هم بذاریم

و رومون رو اون ور کنیم (چشم فرو بستن)

* یه وقت هایی با خیره شدن

* گاهی با دندون به لب گرفتن

* با دست روی دست زدن

* با انگشت به دهان گرفتن

* با اشاره کردن

* با ابرو بالا انداختن

* یا مثلا داریم صحبت می کنیم یک دفعه ای سکوت می کنیم و صحبت را قطع می کنیم

* گاهی رد شدن از کنار گناهکار و سلام نکردن به نحوی که متوجه بشه

* مراتب بالاتر میشه قهر کردن

* ترک معاشرت کردن و...

* یا با انواع و اقسام اشاره ها

هنوز به مرحله دوم تذکر که مرحله لسانی یا زبانی هست نرسیدیم

مرحله اول، تذکر رفتاری هست در واقع

مراجع می فرمایند وقتی که با مرحله پایین تر احتمالاً مقصود حاصل می شود،

حرام است به مرحله بالاتر متوسل بشویم.

چرا؟ چون ما رَحْمَاءِ بَيْنَهُمْ هستیم

باید رافت، مودت، رحمت، عطف و ملاطفت حفظ شود

نباید کسی رو ناراحت کنیم

ایذاء مومن حرام است

هتک احترام و توهین به مومن حرام قطعی هست

اما چون ترک کردن امر به معروف و نهی از منکر هم حرام است

و بی تفاوتی به گناه هم حرامه

اینجا اجازه دادند و میگویند که این **اَهَم** است

می تونید جواب سلام ندید، می تونید پشت کنید،

می تونید ناراحتش کنید، می تونید اذیتش کنید

منتها میگویند که باید به کمترین مقدار بسنده کنید

مرحله دوم: تذکر لسانی هست

برای این مرحله هم مراتبی گفته شده

(کلا امر به معروف و نهی از منکر ۳ مرحله دارد)

و هر کدام از این مراحل هم در داخل خودش یک مراتبی دارد)

مثلا مراتب مرحله دوم که مرحله لسانی هست

*ارشاد کردن هست

*تذکر دادن هست

*نصیحت کردن هست

*بیان عواقب انجام هر گناه و پاداش های انجام دادن هر واجب

*بحث کردن و جدل کردن

*استدلال آوردن

*با تندی حرف زدن

*با تهدید صحبت کردن

*داد و فریاد زدن

ببینید در همین مرحله لسانی داره شدت و غلظتش بالاتر میره

مرحله سوم: مرحله اعمال زور و جبر هست

(مرحله فیزیکی، عملی، یدی)

این مرحله هم مراتبی دارد

مثلا در رساله ها می فرمایند که:

*کمترینش این هست که جلوی گناهکار رو بگیری، حائل بشی

مثلا میخواد بره و عمل منگری رو انجام بده،

شما جلوی اون فرد رو بگیرید و حائل و مانع بشوید بین گناهکار و گناه

*وسایل گناه را از دسترس گناهکار دور کردن یا از دستش گرفتن

*به عقب راندن و هل دادن گناهکار

*نگهداشتن دست گناهکار

*حبس کردن گناهکار

*کتک زدن گناهکار

*مجروح کردن گناهکار

*گاهی لازمه بزنیم و عضوی از گناهکار را بشکنیم

(مثلاً جنگ و دعوا شده و میخواد بزنه یک نفر رو بکشه،

البته در صورتی که چاره ای هم جز این نداشته باشیم و به کمتر از این مقصود حاصل نشه)

ببینید داره شدت و غلظت بیشتر می شود

البته برای این چندتای آخر اجازه مجتهد جامع الشرایط و حاکم شرع رو می خواهد

و ما به این راحتی ها حق این رو ندارم که در این مسائل با کسی درگیر بشیم

برگرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)

کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

www.Aamerin.ir

سایت آمرین:

@aamerin_ir

آدرس کانال در پیام رسان های داخلی:

aamerin_ir

صفحه اینستاگرام:

aamerin

کانال آپارات: